

Till Kulturdepartementet

Yttrande över utredningen Ny Museipolitik, SOU 2015:89

Sammanfattning

Landstinget i Kalmar län:

- ställer sig bakom förslaget till museilag
- ser inget behov av en särskild museimyndighet
- anser att förslaget till särskilt statsbidrag till samverkansprojekt är bra under förutsättning att det finns relevant finansiering och att det hanteras av Kulturrådet.
- anser att Riksutställningar inte bör läggas ner.

Synpunkter på förslag till museilag (2016:xx)

Utredningen föreslår att en museilag ska stiftas.

- Landstinget i Kalmar län ställer sig bakom förslaget till museilag med följande kommentarer:

Det är viktigt och positivt att lagen lyfter värdet av museernas bidrag till det demokratiska samhällets utveckling. Det är mycket bra med distinktionen att en huvudman för ett museum inte får vidta åtgärder som syftar till att inskränka museets fria förmedling av kunskaper och upplevelser.

§1. Lagen bör omfatta alla museer som ingår i kultursamverkansmodellen. Det finns regionala museer som drivs med offentliga medel men som har en ideell förening som huvudman och därmed saknar politiskt utsedda styrelsemedlemmar.

§2. Definitionen av ett museum bör kompletteras med att det är en verksamhet som har professionellt utbildad personal inom tillämpliga områden. Avseende skrivningen om avlönad personal bör det även uppmärksammas att museerna ska tillämpa MU-avtalet fullt ut.

Synpunkter på förslag till förordning (2016:xx) med instruktion för Myndigheten för museer och utställningar.

Utredningen föreslår att en myndighet för museer och utställningar bildas. Myndigheten ska ha till uppgift att främja utvecklingen av en museiverksamhet av hög kvalitet.

- Landstinget i Kalmar län anser att det utifrån ett regionalt perspektiv inte finns något behov av en särskild museimyndighet. De uppgifter som utredningen föreslår ska ligga på museimyndigheten kan med fördel läggas på Kulturrådet och Riksutställningar.
- Utredningens ambition att stärka museernas ställning får inte motverkas genom detaljstyrning från myndigheter. I övrigt se kommentarer nedan:

Det vore beklagligt att inte använda Kulturrådet, kulturdatatabasen och Kulturanalys även för de nationella kulturinstitutionerna och skapa en helhet.

Den ansvariga myndigheten ska inte åläggas det ansvar för kunskap och kompetens som museerna ska stå för. Myndigheten bör ha tillit till professionen, hålla armlängds avstånd och följa upp uppsatta mål.

§2.1. kvalitetssäkring av de statliga museernas verksamhet genom ett system för kollegial granskning.

En kollegial granskning är inte partsoberoende eller objektivt hållbart. I sin sämsta form ger det utrymme för vänskapskorruption alternativt illvillig konkurrens. Föreslås, om granskande grupp ska bildas, att den utses bland företrädare för kulturverksamheter utanför museisektorn, från näringsliv och akademi.

§2.2,3,4 frågor om statsbidrag, utställningsgarantier och museistatistik.

Kulturrådet är en väl fungerande myndighet med kunskaper och rutiner för anslagsfördelning av verksamhetsanslag, utvecklingsmedel samt uppföljning. De regionala museerna inom kulturarv och konst existerar och samverkar i ett regionalt sammanhang och uppdrag. Genom nationella kulturpolitiska mål, regionala kulturplaner, statliga anslag och uppföljning via kulturdatatabasen och kulturanalys finns en fungerande nationell struktur. Centralmuseerna skulle kunna inordnas i samma struktur genom att överlåta uppdraget och resurserna från kulturdepartementet till Kulturrådet.

§2.5. bedriva omvärldsbevakning inom sitt verksamhetsområde, såväl nationellt som internationellt.

Riksutställningar står idag för omvärldsbevakning, kunskapsförmedling och rådgivning i tekniska och andra utställningsfrågor till de regionala museerna. Det bör ingå som självklara uppdrag i respektive centralmuseums ansvar. Det är viktigt att de ges möjlighet, förtroende och mandat att inneha både vid och djup kunskap inom respektive sakområde och att de därmed är de mest lämpade som sakkunniga. Centralmuseerna bör få ansvar och mandat genom resurser från kulturdepartementet.

Synpunkter på förslag till förordning (2016:xx) om statsbidrag till samverkansprojekt i museisektorn

Museimyndigheten ska med utgångspunkt i museilagen och de nationella kulturpolitiska målen granska och fördela bidrag till samverkansprojekt inom museiväsendet.

Ändamålet med statsbidraget är att främja utveckling och förnyelse av verksamhet inom det allmänna museiväsendet med utgångspunkt i museilagen (2016:xx) samt att främja spridningen av utställningar och annan publik verksamhet i hela landet.

- Landstinget i Kalmar län anser att förslaget till särskilt statsbidrag till samverkansprojekt är bra, men det kan hanteras av Kulturrådet.

Kommentarer se nedan:

Ur ett regionalt perspektiv bör samverkan stimuleras i ett brett fält. Kvalitet, förnyelse och utveckling åstadkoms då samverkan sker med aktörer utanför den traditionella museisektorn, det kan handla om pedagogik, dramaturgi, musik, ljus, rörlig bild eller fördjupad fakta inom helt annat område.

Det är positivt om utvecklingsbidraget kan medverka till att centralmuseerna samverkar med de regionala museerna.

Samverkan bör gälla alla museer som ingår i kultursamverkansmodellen.

Synpunkter på ekonomiska konsekvenser

Utredningsförslaget finansierar den nya museimyndigheten och statsbidraget till samverkansprojektet genom en nedläggning av Riksutställningar.

- Landstinget i Kalmar län anser att Riksutställningar inte bör läggas ner. Kommentarer se nedan:

Riksutställningar har ett gott anseende, står för hög kompetens och är en väl sedd samarbetspart av länets museer. För att öka samverkan och kvalitén inom museisverige är det inte långsiktigt eller förenat med god ekonomi att lägga ner en myndighet med kompetens, erfarenhet och bra nätverk.

Myndighetsuppgifterna bör kunna lösas inom befintlig myndighetsstruktur.